Ovidius, *Amores*. Vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door John Nagelkerken. Ambo Baarn 1995; 153 blz.; prijs *f* 44,90 (geb.).

Mijn werk moet in zes voeten rijzen, in vijf voeten dalen:
vaarwel nu, oorlog, hard als ijzer, met uw eigen maat.
Omkrans Uw blonde slapen nu met mirte van de stranden,
o Muze: slechts in elf versmaten past Uw poëzie.

Zo besluit Ovidius het eerste van zijn elegische gedichten in de bundel *Amores*. Het is duidelijk: voor oorlog en heldendaden is in zijn werk geen plaats. Hij hanteert dan ook niet de hexameter van het epos, maar het elegische distichon (een dactylische hexameter, gevolgd door een pentameter met een sterke cesuur in het midden).

In de nieuwe vertaling van John Nagelkerken komt zo'n passage nogal vreemd over. Deze vertaalt namelijk steeds in jambische *zevenvoeters*, een versvorm die hij ook koos in zijn nog vrij recente Tibullus-vertaling (die ik besprak in *Hermeneus* 66, 1994, 226-7). De even regels eindigen op een beklemtoonde lettergreep en springen typografisch in, maar dat is dan ook alles wat er van het elegische distichon overblijft. In de verantwoording wordt gezegd dat de keuze voor zevenvoetige regels is gemaakt 'wegens de lengte van de Latijnse hexameter en pentameter', een onbestemde opmerking die ik niet begrijp. Hexameters zijn toch niet zo lang? En ze zijn beslist korter dan zevenvoeters.

Afgezien van die wat vreemde verklaring: zevenvoetige verzen zijn te lang, zeker binnen dit genre en voor een speelse dichter als Ovidius, ze nodigen ook uit tot het gebruik van stoplappen (en, wel, toch, nu, echter) en wekken al gauw de indruk van ritmisch proza in plaats van poëzie. In Nagelkerkens vertalingen wordt dat effect versterkt doordat de verzen niet altijd goed lopen. Ik geef een paar losse regels uit het eerste boek waar mijn oog aan bleef haken: (laat zij) mij liefhebben of zorgen dat ik haar altijd liefheb (1,3,2); stemloos zullen mijn wenkbrauwen veelzeggend met jou spreken (1,4,19); werd ze zonder probleem verslagen door eigen verraad (1,5,16); liefdesroutine heeft mijn lijf daartoe nuttig vermagerd (1,6,5); laat ze ook zelf wat fooi vragen; want als ze vaak iets vangen, (1,8,89); blijf hiervandaan, onzalig schrijf-

plankje, hout voor een grafkist (1,12,7); de poëzie van edele Lucretius vergaat pas (1,15,23).

Ik weet het wel: het is flauw om een paar regels zo te isoleren, maar er zijn er domweg teveel van. Ook een welwillende lezer kan hier met geen mogelijkheid jambische zevenvoeters van maken. Misschien dat veel vormproblemen zich vanzelf zouden oplossen als Nagelkerken 'gewoon' zesvoeters of vijfvoeters zou kiezen. Dan blijft er maar eens een Latijns woordje onvertaald!

Nagelkerken heeft met deze integrale vertaling in ieder geval een nuttige bijdrage geleverd aan het Nederlandse vertaalbedrijf. Het bibliografisch repertorium van De Rynck en Welkenhuysen vermeldt van de *Amores* slechts een bewerking uit 1941. Pluspunten aan deze vertaling zijn de bondige inleiding, de handzame en praktische aantekeningen en het uitvoerig namenregister.

Vincent Hunink